

Peter Hinckelmann Joachim Rachel

De Calvinismo Disputatio Elenctica Decima Quinta. Complectens Mataeologiae Calvinianae examen, in loco De Poenitentia Et Absolutione

Rostochii: Litteris Reusnerianis, 1610

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn737590661>

Druck Freier Zugang

P. Hinkelmann .

R.-U. theol. 1611.

u 1610,
u 1609,

Youtcata Obedicatio

①	Elenchus dissertationum <u>XXII</u>	1609
1	A. Cluywaerius: De sacratu. scriptura	
2	H. Bleek: De Deo	1609
3	J. Luchius: De Persona Christi	1609
4	G. Ripperius: De communicatione stromation	1609
5	J. Praetorius: De statu exinanitionis	1609
6	A. Schenk: De officio Christi	1609
7	H. Pennederius: De praedestinatione	1610
8	F. Aepinus: De providentia Dei	1610
9	G. Bremerius: De libero arbitrio	1610
10	V. Schachtius: De lege Dei	1610
11	J. Nimmensis: De evangelio	1610
12	G. Helmoldius: De justificatione	1610
13	J. Parisius: De bonis operibus	1610
14	J. Landerius: De ecclesia	1610
15	Rachelius: De poenitentia	1610
16	H. Vagelinus: De sperantia	1610
17	B. Elbertus: De baptismo	1610
18	J. Kinicki: De baptismo circumstantiis	1610
19	z: De S. cena Domini	?
20	A. Einspergerius: De praesentia Christi	1611
21	G. Heimerius: De caeremoniis	1611
22	P. Casselburgius: De adhaerentia	1611

DE CALVINISMO
DISPUTATIO ELENCTICA
DECIMA QUINTA.

*Complectens Metarologia Calviniana
examen, in loco*

DE POENITEN-
TIA ET ABSOLU-
TIONE.

Quam

Doctore & Ductore S. S. Spiritu

Sub Praesidio

M. PETRI HINKELMANNI,

Verbi Divini Ministri,

privatim defendendam suscipiet

JOACHIMUS RACHELIUS

Gustrov. Megap.

Habebitur disputatio Prid. Cal. Novemb.

ROSTOCHII

Litteris Reusnerianis, Anno 1610.

Reverendo & Clariss. viro Dn. JACOBO COLE RO, S.S. Theologiae Doctori, & Diaceseos Guftroviensis Superattendenti vigilantissimo.

UT ET

Reverendis, eruditione ac singulari verbi divini zelo præstantissimis viris,

Dn. M. MAVRITIO RACHELIO,
Dn. M. FRANCISCO RHODIO,
Dn. M. JOHANNI HILLEBRANDIO,
Dn. M. PETRO HESSIO,

Reverendi Guftroviensis Ministerij collegis vigilantissimis. Illi paventi suo aeternum colendo; hisce favoribus ac promotoribus suis summo opere suscipiendis.

Quin etiam

Humanissimis, eruditione ac virtute præstantissimis viris,

Dn. M. LVDOLPHO BARCÆO, Scholæ Guftroviensis moderatori dignissimo,
Dn. M. JOACHIMO RATICHIO, Scholæ ejusdem Prorectori.
Dn. NICOLAO LEPPIN, Scholæ ejusdem cantori.
Dn. IACOBO BECCERO, Scholæ ejusdem Subconrectori.

Præceptoribus suis olim fidelissimis.

Hanc Theologicam αὐτῆς τῆς μετὰ τοὺς καὶ ἀπολύτως γυμνασίου in debita observantia ac gratitudinis σημείων

Offert & consecrat.

Joachimus Rachelius Guftrov.

ΣΥΝ ΘΕΩ

DISPUTATIO ANTICALV: XV.

DE POENITENTIA ET ABSOLUTIONE.

CONTINUATIO.

Cum Pœnitentiâ continuâ, ob quotidianas transgressiones, omnibus in Ecclesia viventibus, si vera ejusdem membra esse & manere velint, opus sit; proximum post Ecclesiam locum obtinet meritò tractatio de Pœnitentia & Absolutione, in quâ cum non una omnium sit sententia, in constituenda Definitione & partibus Pœnitentiæ; ut solet fieri in Erroribus, qui sunt fertiles & multiplices, veritas autem tantum simplex & unica; præcipuos saltem in utraq; , Pœnitentiâ nimirum & Absolutione, in medium productos errores, examini subiiciemus.

CAPUT PRIMUM.

De Pœnitentiâ.

Error Primus.

Contritio, propriè loquendo, non est pars Pœnitentiæ.

REFUTATIO.

Multæ imperfectæ Definitiones Pœnitentiæ in Calvinianorum scriptis reperuntur, quas tum propter varietatem, tum quia pleraq; in eo conveniunt, quod nullam partium Pœnitentiæ verarum mentionem faciant, quatenus cum posito hoc, & subsequenti tertio errore conveniunt; ut breviores essemus, libenter omisimus. In hoc verò errore, quo Beza cum suis Contritionem ex Pœnitentiâ excludit, habet & ex secularis, qui contradicant (a). Perrinere itaq; Contritionem ad Pœnitentiâ, tanquam ejus partem, sequentibus probatur rationibus.

1. Quia ipsa vox non tantum est *ἑννοεῖσθαι*, in descriptione Pœnitentiæ

A 2

Beza lib 1.
Theolog.
f. 328. Ursinus in Catech. par 3. quest. 88. sect. 3 f. 6 44

(a) Calvin. Inst. lib. 3. cap. 3.

(b) ps. 51. 19.
Esa. 38. 13.
c. 66. 2.

nitentia in S. S. literis usurpata, ut quando Deus ipse inquit: Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritus, & tremementem sermones meos. Vnde & David: Cor contritum & confractum Deus non despiciet. Et Hiskia: Quasi Leo, sic contritio omnia ossa mea (b).

(c) Joel. 2. 13.
Ose 15.
Matth. 11.
21. 28.

2. Verum etiam tanquam ad Penitentiam summè necessaria in S. S. literis præcipitur & exigitur. Ut: Scindite corda vestra & non vestimenta vestra. Item: vadens reverterar ad locum meum, donec pudore suffundantur & querant faciem meam. Et de Tyrus & Sidoniis pronunciat Christus, quod in cinere & cilicio penitentiam egissent, si hujusmodi virtutes, ut in Corazim & Bethsaida, in iis quoq; facta fuissent: Quare & qui laborant & onerati sunt, mole sc: peccatorum, ad se vocat (c).

(d) 2. Sam.
12. 13. ps. 6.
3. 4 7 8. &
32. 5. & 38. 3.
4. 5. 6. 7 8 9.
11. & 51. 5 6.
& 102. 4 5.
6. 10. 11. 12.
& 130. 1. 3.
& 145. 2 3 4
Dan. 9. 3. 5.
6. 7. 8. 2. par.
33. 12. Esdræ
9. 3 6. 15.
Act. 2. 37.
Luc. 7. 38.
c. 18. 13. c.
23. 62.

3. Tum & exemplis converforum, hanc partem, Penitentia tribui maximè debere, probatur (d). David enim agnus peccatis ex Nathanis concione legali dixit: Peccavi Domino. Et passim in psalmis, præsertim penitentialibus, hujus sive serie contritionis indicia haud obscura habet. Sic Daniel sua & populi peccata, sub finem exilii Babylonici, in jejuniis, sacco & cinere, confessus est, inquit: Peccavimus, iniquitatem fecimus, impie egimus, rebelles fuimus, declinavimus à mandatis tuis, non obedivimus servis tuis. Tibi Domine justitia, nobis verò confusio faciei. Et de Manasse legitur, quod coangustatus, oraverit ad Dominum, & humiliatus sit valdè coram Deo. Esdras insignem suam contritionem in defectione populi à vero Deo ad Idola gentium describit his verbis: Cum audissem sermonem istum, scidi pallium meum & tunicam, & evelli capillos capitis mei & barbe, & sedi solitarius, & dixi: Deus meus confundor & erubescio levare faciem meam ad te; quoniam iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput nostrum & delicta nostra creverunt usq; ad cælum &c. Sic de ter mille conversis concione Petri dicitur; quod his auditis, compuncti sint corde. His addæ lachrymas Mariæ Magdalenæ, Petri; gestus Publicani &c.

s. Nec

4. Nec parum momenti ad probationem adfert synecdochica locatio scripturae, quae vocabulum poenitentiae pluribus in locis (e) pro contritione usurpat. Quod certe, nisi pars esset Poenitentia vera contritio, minime fieret.

e) Matt. 27.
32. Mar. 1. 15
Luc. 24. 47.
Icr. 8. 6.

5. Praeterea cum in poenitente, si ad Deum converti debeat, maxime requiratur agnitio peccatorum, timor irae Dei ad versus peccata, dolor conscientiae, & detestatio ac abominatio peccati, quae omnia requisita sunt & proprietates verae ac seriae contritionis, absq; quibus vera poenitentia esse non potest, ut videre est in securis & hypocrisis, qui hisce requisitis carentes, contritionem nullam habent: Sequitur etiam inde ἀνοδοσύνωσις, contritionem vera quoq; Poenitentiae partem negari nec debere nec posse.

6. Haec enim facit ad exrenuacionem virtutum & meritorum humanorum ex miseria & infirmitatis agnitione, ad amplificacionem verò gratiae & misericordiae Divinae: ad demonstrandum obsequium, quod homo Deo suo debet: ad mutationem & recessionem à termino à quo, quem esse in poenitente oportet, sine verò contritione eundem dari non posse, constat: ad ἐκπύρωσις & desiderium futurae gratiae excitandum &c.

7. Unde & praecleara extant Patrum de contritionis sententiae (f) Augustini: Iusticia de caelo prospexit tāquam Dei dicens: Parcamus huic homini, quia ipse sibi non pepercit: agnoscamus, quia ipse agnoscit: conversus est ad puniendum peccatum suum, convertat & ego ad liberandum eum. Ambrosii: Peccavit David, quod solent reges, sed poenitentiam gessit, flevit, ingemuit, quod non solent reges: confessus est culpam, & obsecravit indulgentiam. Ibidem: Quod David peccavit, condicionalis est: quod supplicavit, correctionis. Lapsus communis, confessio specialis. In culpam itaq; incidisse natura est: dolere virtutis. Idem: Nihil peccare solius Dei est: emendare sapienter & corrigere erratum, & poenitentiam agere de peccato; id tamen difficile est in hac vita, homini. Quid enim tam verum, quam ut invenies virum, qui seipsum coarguat, & factum condemnet suum?

f) In ps. 84.
De Davide
lib. 1. Epist.
3. ad simpl.
In quodam sermone.
ne. Lib. 27.
Moral. In
quodam
ser. Ad So.
In Marthaeum.
Lib. 30
de myst.
Ecl.

A 3

Idem:

Idem: Quando sic penitet, ut tibi amarum sapiat in anima, quod antè dulce fuit in vita, & quod te prius oblectabat in corpore, ipsum te cruciat in corde, jam tunc benè ingemiscis ad Deum. Gregor: Quo uberius culpa fletur, eò altior cognitio veritatis attingitur: quia ad videndum internum lumen polluta dudum conscientia lachrymis baptizata renovatur. Bernhard: Equum indomitum flagella domant, animum immitem contritio spiritus & assiduitas lachrymarum. Idem: Compunctionem vel contritionem peccatorum qui non habet, non habet mundam orationem. Chrysofio: Non dolere quia peccaveris, magis indignari atq; irasci facit Deum, quàm illud peccatum quod ante perpetraveras. Hugon: Pœnitentia appellata quasi pœnitentia, eò, quod ipse homo in se pœnitendo punit, quod malè admisit. Idem: Contritio est gemebundi cordis commotio salutaris, se ipsum lachrymarum eruptione testificans.

Error Secundus.

Contritio alia est Legalis alia Evangelica: Illa vocatur *μεταμέλειο*, hæc verò *μετάνοια*.

REFUTATIO.

Quemadmodum Contritionem, ita & Pœnitentiam admittunt aliam Legalem, aliam Evangelicam, (a) propterea quod Evangelium per se velint esse concionem pœnitentiæ, quem errorem superius (b) refutavimus.

1. Sed respondemus contritionem nulla sui parte ad Evangelium pertinere, sed totam à Lege pendere, quæ veram peccatorum agnitionem & abominationem, sensum iræ Divinæ adversus peccata, & dolorem conscientie, cordibus pœnitentium incurrit, & sic in illis contritionem efficit (c): atq; propterea Evangelica dici, aut ad Evangelii prædicationem referri minimè debet, sed Legalis tantum est & manet. Quod verò salutaris interdum est & dicitur contritio, id non eidem per se, sed per accidens, ratione accedentis fidei tribuitur.

2. Alias enim contritio per se ad veram & salutarem pœnitentiam sufficeret, eamq; absolveret: atq; sic Pœnitentia Judæ non rejicienda

Eucanus
 loc. 30. f.
 287. 291.
 Hemming.
 syntag. Loc
 de grad. ad
 convers.
 sect. 33. f.
 78. loc. de
 salut. pœnit
 sect. 23. f. 37.
 a) Calvin.
 Instit. lib. 3
 cap. 3. §. 4.
 b) Disp. 11.
 cap. 2. Er. 1.
 c) Exod. 20.
 19. 2. Sam.
 12. 7. 13. 2.
 Reg. 22. 11.
 Rom 3. 20.
 4. 14. c.
 7. 8. 9. 1. Cor
 3. 56. Gal. 3.
 19.

cienda, sed tanquam salutaris acceptanda esset: quilibet contritionem habens, pœnitentiã ad salutem non careret: Lex cum Evangelio confunderetur, discrimen Legis & Evangelii, imò hoc ejusq; dulcissima promissiones tollerentur &c.

3. Distinctionem vocum Græcarum (μετάνοια μετάνοια) annihilat memorabilis ille locus de filio, qui patri jubenti eum abire in vineam respondit; & Ἰησοῦς ὕστερον δὲ μετὰ μετάνοιας ἀπῆλθε (d). Quo probatur, illam vocem etiam in bonam partem, pro vera Pœnitentia accipi, quamvis rarius. Sed plus rei ipsi, quam vocibus, qua semper rebus subesse debent, tribuendum est.

Error Tertius.

Quod fidem sub Pœnitentia complectuntur, pugnat cum eo, quod Paulus in Actis dicit, se ludæis ac gentibus testificatum in Deum, Pœnitentiam ac fidem in Iesum Christum. Ubi tanquam duo diversa, Pœnitentiam & fidem enumerat.

REFUTATIO.

Veras ac essentielles Pœnitentiæ partes, Contritionem nimirum & fidem, pleriq; negant, & alias substituunt, mortificationem & vivificationem (a), recessum à malo & accessum ad bonum (b), sed longe alio sensu quam Apologia A. C. (c) & nostrates faciunt. Quin & in fidei à Pœnitentia sequestratione, parum sibi constant: illo (Calvino) asserente, Pœnitentiam citra fidem consistere non posse, & ab ea separari non posse: hoc (Martyre) fidem, nisi pars Pœnitentiæ non sit, esse tamen ei conjunctam. Nos verò ita esse conjunctam, ut ejus pars sit essentialis, sequentibus probamus rationibus.

1. Quia S. S. Scriptura describens salutarem Pœnitentiam, semper fidei facit mentionem, idq; vel implicite vel explicitè, ut sexcentis & dictis & exemplis, quæ huc brevitaris studio non transposita, ex S. codice petantur (d), probari potest.

2. His adde, quod fides quasi anima est ac vita vera ac salutaris Pœnitentiæ, ac altera pars formæ ejusdem, ita ut non solum ei esse

det,

d) Matth. 21. 29.

Calvin. Inst. lib. 3. c. 3. §. 5. Martyr. L. C. clas. 3. loc. 8. §. 18.

a) Calvin. Inst. lib. 3. cap. 3. §. 5. Bucanus loc. 30. f. 293. Polan. Lib. 1. partit. Theol. f. 183.

b) Martyr. L. C. clas. 3. §. 18. §. 19.

c) f. 159. D. Hutt. disp. in A. C. 18. th. 52. D. L. O. bech. Disp. 14. th. 17.

d) Mat. 21. 23. Mar. 1. 15. Luc. 24.

47. Act. 20. 21. Daniel. 9. 7. 9. 16. 18. 19. 2. Sam. 12. 13. Mart. 26. 75. Luc. 7. 38. 50. c. 18. 13. c. 23. 41. 42. Act. 9. 6.

det, verum etiam sine qua prior pars, contritio nimirum, vera Pœnitentia membrum, ut ex contritione Caini, Judæ & aliorum patet, esse non possit. Atq; propterea Pœnitentia sine fide, & manca & mutila, imò coram Deo nulla est.

3. Præsertim cum vera & salutari Pœnitentia duobus constet terminis, à quo, & ad quem, quibus complementum ejus perficiatur & absolvatur; non poterit in Pœnitentia dari terminus ad quem, si fides Pœnitentia pars esse negetur. Nam etsi, qui veram habens contritionem dolore peccatorum serio ducitur, atq; sic principio conversionis factus, à peccatis a versus dici potest, ad Deum tamen nondum est conversus, neq; termino ad quem, verò nimirum & coram Deo valente justitiâ, quæ sola fide obrinetur, potitus est.

4. Sic quia sine fide, tanquam instrumento illarum rerum certissimo, remissio peccatorum, gratia Dei, tranquillitas conscientia; quæ veram comitantur Pœnitentiam, nō esse aut haberi, imò placere Deo nemo sine fide possit (e); neq; etiam sine eadem veram pœnitentiam habere quisquam poterit.

5. Sed potius Deum faciet mendacem; imò fide quamvis præditus, sed hæsitante, non quicquam à Domino accipiet (f). At Pœnitentiam agens, nequa quam Deum arguit mendacis, sed ei laudem misericordie & veritatis tribuit, atq; propterea bonis promissis potitur. Quare neq; fide, eaq; verò & justiciâ carebit.

6. Præterea quia sola fides discrimen facit, inter veram ac falsam, salutarem ac exitialem Pœnitentiam; ex Pœnitentia vera ac salutari, qualis fuit Petri, si à Judæ distingui debet, excludi non potest.

7. Deniq; non inutile erit perpendere, quid Patres orthodoxi de fide senserint. August: Nullæ majores divitiæ nulli Thesauri, nulli honores, nulla hujus major est substantia, quàm est fides catholica, quæ peccatores homines salvat, cæcos illuminat, infirmos curat, pœnitentes reparat &c. Idem: Ille apud Deum plus habet loci, qui plus attulit non argenti sed fidei. Ambrosius: Manifesto

e) Act. 10.
43. Rom. 3.
22. cap. 5. 1.
Eph. 3. 12.
f) 1. Joh. 5. 10
Iacob. 1.
6. 7.

manifestè beati sunt, quibus sine labore, vel opere aliquo, remittuntur iniquitates, & peccata teguntur: nulla ab his requisita penitentia opera, nisi ut credant. Cyrillus: janua & via in vitam fides est, & recursus atq; reductio à corruptione in immortalitatem. Theodoros: Sola fide allata remissionem peccatorum accepimus. Idem: Non nostra sponte credimus, sed vocati accessimus: & cum accessissemus, non exegit vite puritatem & innocentiam, sed sola fide suscepta condonavit peccata.

Error Quartus.

Penitentiam non modo fidem continuò subsequi, sed ex ea nasci, extra controversiam esse debet.

REFUTATIO.

Ne adversarij omnino nihil de fide, in S.S. literis tam prædicata sentire videatur, eam à conversione remotam, ad causam ejusdem efficientem & antecedentem referunt, imò matrem & originem Penitentia faciunt (a). Atq; sic magis ad castra Pontificiorum accedunt, qui etiam fidem ex penitentia excludentes, licet alio modo, sed eodem cum illis eam causam conversionis esse statuunt.

1. Sed refutantur illi responsione ad huic antecedentem errorem, ne opus sit hic pluribus. Mirabilis verò hæc est conversionis hominis methodus, cui praxis S.S. scripturae Aggèphdny contradicit, quæ peccatorem per præeuntem legem contritum, sequente fide Evangelij origit, id quod superius sufficientibus dictis & exemplis probatum.

2. Si verò fides præcederet, jam ante penitentiam homo peccator haberet remissionem peccatorum, ubi verò remissio est, ibi non opus penitentia, per quam homo à peccatis ad Deum convertatur. Atq; sic hæc Calvinianorum præpostera methodus fidem & remissionem peccatorum absq; penitentia, ex absoluto nimirum Dei decreto, quò respicit, sed frustra, promittit.

3. Imò, ut abruptamus paradoxis, ordinem conversionis in S.S. literis præscriptum pervertit. Impenitentibus ante conversionem

B

fidem

31
g) De verbis Dom. Ambrosius in cap. 4. Rom. Lib. 9. in 9. cap. Ioh. In cap. 2. ad Eph. Calvin. Inst lib. 3. cap. 3. §. 1.

a) Bucanus loc. 30. f. 289.

b) Calvin.
Inst. lib. 3.
cap. 3 §. 12
c) Lib. 1 par-
tit. Theol.
f. 183.

Praxis &
medulla
Catecheti-
ca, quaest.
67.

a) Apolo-
A. C. D. Chy-
tra 9 in Ca-
tech. D. Si-
mon Pauli
Methodo
29. par. 3.
b) Dispu 12.
c. 2. Er. 4.
& 13. c. 1.
Er. 1.
c) Matth.
21. 32.
Marci 1.
15. Luc. 24.
47.

fidem promittit: cum peccatis non converforum fidem stare posse
somnia: ex Penitentia fructum & effectum fidei, atq; sic novita-
tem vitæ facit: fidem pro nuda noticia gratiæ Dei accipit (b): ve-
ram salvificam, applicativam & quietativam fidem, ad iusticiam &
salutem non vult sufficere, sed requirit insuper penitentiam Calvini-
anam, id est, primò mortificationem veteris hominis, quam Polanus
(c) & alii faciunt peccati agnitionem & contritionem salutarem;
deinde vivificationem novi, id est, secundum eosdem, lætitiæ con-
scientiæ per Christum, & novam obedientiam. Quæ sequela ex errore
proximè sequente patet.

Error Quintus:

Fides in Christum sufficit ad impetrandam & ap-
prehendendam salutem, sed non est satis ad illam con-
servandam: sed amplius ad hoc requiritur tertia pars
Pœnitentiæ, nempe emendatio vitæ.

REFUTATIO.

Sunt quidem & ex nostris, (a) qui novam obedientiam
tertiam dicunt partem, non tamen cum Adversariis faciunt, sed
bisariam ab illis dissentiunt. 1. Vocabulum enim penitentia in læti-
ori significatione, pro tota hominis conversione accipiunt. 2. No-
vam obedientiam ad salutem necessariam esse negant. De priori ve-
ro erroris membro superius (b) actum: nunc ad posterius, novam
nimirum obedientiam penitentia, propriè tertiam partem minimè
esse, respondemus.

1. Ex J. S. Quæ duas tantum Penitentia partes ponit (c), contri-
tionem nimirum & fidem, 2. Secundum duo præcipua doctrinæ cœ-
lestis capita, Legem nimirum & Evangelium, per illam, contritio-
nem, per hoc, fidem operans & accendens in cordibus peccatorum.
3. Ut exempla Davidis, Danielis, Mariæ Magdalene, Publicani,
Petri, filii prodigi, Latronis, Pauli &c. superius allegata, ce-
stantur.

2. Quia etiam negari non potest, novam obedientiam, quam illi
tertiam

tertiam penitentiae partem esse volunt, proprie non pertinere ad
converendum per Penitentiam, sed ad per eandem jam conversum,
ita ut ejusdem sit fructus & effectum: sequitur etiam quod pars il-
lius esse non possit, nec constitui etiam debeat. Effectus enim cause
suae efficientis pars constituens esse nequit.

3. Sic cum Penitentia justificationem precedat, nova vero o-
bedientia seu vita emendatio eandem sequatur, certe justificatione
interposita; tanto intervallo à Penitentia disjungitur, ut nullo mo-
do ad ipsius causam, tanquam pars essentiali referri possit.

4. Tum Penitentiam esse quandam mutationem constat, cujus
complementum duobus terminis: à quo & ad quem, absolvitur; illum
contritio notat, hunc fides monstrat. Hisce igitur, si proprietate
& substantiam rei attendere velimus, haud incommode Peni-
tentia partitio accommodatur, absq; nova obedientia.

5. Deniq; ad evitandum duplex incommodum, nova obedientia
tertia Penitentiae pars constitui non debet. 1. Ne bona opera
circulum justificationis ingrediantur, & ad salutem necessaria, ut
inde quidam ansam sui erroris ceperunt; doceantur. 2. Ne odium
in lucta fidei & agnitione suae indignitatis, ubi magna saepe bonorum
operum est raritas, succumbant; si ea ad penitentiae vera substan-
tiam, tanquam partem ejus essent, alem necessariò requiri audiant.

CAPUT SECUNDUM.

De Confessione & Absolutione.

Error Primus.

Confessio & Absolutio privata à fætidis Antichri-
sti Romani lacunis originem suam habet, & ab ipso Di-
abolo inventa est in Ecclesiam,

REFUTATIO.

Sic ille opera Dei & ipsius Christi, odio Pharisaico ascribit Dia-
bolo; quamvis in Institutionibus (a) rectius sentiat, quemadmo-
dum &

B 2

Calvin, in
2. defens.
cont. west-
phalum.
f. 131.
a) Lib. 3.
cap. 3. §. 12.
13. 14.

b) Hem-
ming. in Ca
tech. f. 248
249. In Sya-
tagm. loco
de Cena
Domini.
Sect. 38. 3.
c) Beza lib.
1. Epist. Oc-
colampad.
in 1. Epist.
Iohan.

dum & plures ambidextros (b), multos etiam dissentientes (c) in-
venies. Quibus ut commodius respondeatur, prius tamen non erit loquenda
removenda erunt; *Ve: An publica confessio nullo modo admit-
enda & toleranda sit in Ecclesia? N. Non enim superioris
Germaniae Ecclesiae eas, in quibus usitata, propterea dam-
namus. Sic neq. est quaestio: An exacta omnium peccatorum se-
cundum omnes circumstantias enarratio, tanquam ad remissionem
peccatorum necessaria, in confessione flagiretur? Illam enim tan-
quam pontificiam conscientiarum carnificinam cum Calvinianis
damnamus. Sed hoc est Erroquevov: An nostra privata Confessio,
quam auricularem vocamus, sit Pontificia, imo Diaboli-
ca, atq; propterea abolenda & execranda? Illi aientem, nos
negantem tenemus sententiam; quam confirmamus.*

1. *Authoritate S. S. Scripturae. Quia nostra, quam priva-
tam vocamus, confessio in omnibus sui partibus à Pontificia longissi-
mè dissidens, non à Papatu ortum, sed in S. S. literis fundamentum
suum habet, & analogia est S. S. Scripturae. In veteri enim Te-
stamento cum adductione hostiae, quam Sacerdoti secundum legem sta-
tebant offerendam pro peccatis suis, eadem illi confitebantur. Da-
vid coram Nathane confitebatur suum enorme delictum adulterii &
homicidii, inquit: Peccavi Domino. Et de illis, qui baptizantur
à Johanne, dicitur, quod confessi fuerint peccata sua, singuli
nimirum, antequam baptismum susceperunt, confessionem suam Jo-
hanni edentes. Peccatrix illa privatim Christo externis signis
confitebatur peccata: Zachaeus verò expressis verbis. Et Iacobus
inquit: confitemini alterutrum peccata vestra. Philippus
praefectum Candaces Reginae ad baptismum adducit, se non vult absq;
confessione fidei suae; quarenti enim ei, quid prohibet me baptizari?
respondet: Si credis ex toto corde licet: Et respondens ait; cre-
do filium Dei esse I. C. Sic Paulus hominem communicaturum
corpus & sanguinem Christi in S. S. Cena Domini, jubet se ipsum
prius probare, cujus ^{tempore} est, privata illa & ingenua confessio (d).*

2. Testi-

d) Levit. 4.
14. 23. 28. c. 5
9. 7. 8. 11. 12
15. 18. 2. Reg.
12. 13. Matt.
13. 6. Luc. 7.
38. c. 19. 8.
Iacob. 5. 16.
Acto. 8. 27.
1. Co. 11. 28.

2. Testimonio & consuetudine Veteris Ecclesie, cui in frequenti usu fuit hoc privatae confessionis genus, orium ex publica illa & solemniori *ἐξουχομένη*. Omissa verò recitatione historiarum, quas ex authoribus (e) petere licet, quadam Patrum testimonia de hujus privatae confessionis usu, loco secunda hujus probationis posuisse sufficiat. Chrysostomus enim inquit: Multa arte opus, ut, qui laborant christiani ultrò sibi persuadeant, Sacerdotum curationibus se submittere oportere. Origenes: Proba prius medicum, cui debeas languoris causas exponere: ut si quid ille dixerit, si quid consilii dederit, facias & sequaris. Idem: Peccatores per confessionem animi sui pondus Sacerdotibus exponunt, salutarem medelam exquirunt. Basilius: Quia modus conversionis debet esse *ὁμοίου τοῦ ἀμαρτανώτου*, accommodatus ad rationem peccati; & debet fructus ostendere dignos penitentia: ad hoc aptus est modus confessionis, quae sit illis, quibus dispensatio mysteriorum Dei commissa est. Hieronymus: Sicut in Veteri Testamento Sacerdotes noxam habebant leprosi & non leprosi, ut possent discernere qui mundus, qui vè immundus esset: ita in Novo Testamento sacerdos non debet temerè sibi arripere clavem potestatis, absq; clave scientiae & discretionis, sed pro varietate peccatorum debet nosse, qui ligandus sit, qui vè solvendus. Idem: Si quem serpens Diabolus occultè morderit, & nullo conscio eum peccati veneno infecerit: si tacuerit, qui percussus est, & non egerit penitentiam, nec vulnus suum fratri ac Magistro voluerit confiteri; Magister, qui habet linguam ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Ex hisce & aliis pluribus veterum sententiis (g), privatae illius, quae sacerdoti fit, confessionis usum, primitivè quoq; Ecclesie ignotū minimè fuisse, constat. Imò quàm necessarius fuerit, ex illà, abrogationem ejus à Nectario in Ecclesia Constantinopolitana, ob facinus illud Diaconi, confessione mulieris nobilis publicatū, factam, subsequatā licentiosā à *Ἐκκλησία* factis superq; patet (h).

3. Summā illius necessitate. 1. Explorandi probationem illorum

B 3

illorum

139
e) Leo Epist. 69. 788
Sozomenus in tripartita Historia lib. 9. c. 35.
f) lib. 2. de Sacerdotio. In psal. 37. Simon. 5. de lapsis. In quaest. compendii explicatis 288. In cap. 6. Matth. In Ecclesiasten c. 10.

g) August. Epist. 111. ad Iulianū Comitem Ambrosius in Historia tripart. lib. 9. c. 30. Origenes Homil. 2. in Levit. h) Socrat. lib. 5. Eccles. c. 19. Sozom. lib. 7. c. 16.

illorum qui ad S. S. Synaxim sunt accessuri; veram contritionem cordis ob admissa delicta, fidem in Christum, & propositum emendandi vitam, ne impenitentes absolvantur, indigni ad usum S. S. Synaxeos admittantur, atq; sic sanctum decur canibus. 2. Conservandi Ecclesie disciplinam, ne polluti manifestis delictis, sine reconciliatione ab Ecclesia recipiantur. 3. Cognoscendi rudiorum profectum, eorum rudicatem corrigendi, torporem excutiendi, eosq; ad frequentiore & diligentiore verbi Divini auditum & studium adhortandi. 4. Probandi obedientiam auditorum debitam Ministerio, amoremq; eorum erga ordinem à Christo institutum. 5. Sejungendi nos ab istis deformatioribus, Sacramentarios puto, qui ceu turbatores omnis boni ordinis, hunc quoq; ritum ex Ecclesia profligatum cupiunt.

4. Maxima utilitate. 1. Ad anxietatum, quæ conscientiam, sæpè gravant, in sinum curatoris animæ, depositionem. 2. Ad fidei confirmationem. 3. Ad majorem consolationem, &c.

Error Secundus.

Ministri Ecclesie non habent potestatem Absolvendi Pœnitentes. 1. Quia solus Deus remittit peccata. 2. Spiritus Sanctus nos solos certos facit de remissione peccatorum. 3. Sola fide remissionem peccatorum consequimur.

REFUTATIO.

Correlativum Confessionis privatae est Absolutio, quare illa probata, facile hæc vel iisdem rationibus obtinetur. Non vero rationes illæ in Erroræ posita nostram, sed Pontificiorum Absolutionem autem refutant, quam illi absolutam iudicariam potestatem Ministro datam describunt: nos eam mediatam à Christo concessam potestatem definimus, ita ut absolutio, sit medium & organum, per quod Deus peccata

Cinglius
cõtra Luth.
Serm. de
Sacrament.
Tom. 2.
Viva pra-
xis.

peccata remittat, Spiritus Sanctus nos de remissione peccatorum certos faciat, & remissionem fide obiectam annunciet & confirmet. Immerito itaq; adversarij nostram Absolutionem suis virulentissimis calumniis profindunt, nominantes eam, additamentum Scripturæ humanum, fermentum Papisticum, Antichristianum, Idolatricum, impium, nequissimum Sathanae inventum (a): Non enim hæc dicteria nostram, sed Pontificiorum tangunt Absolutionem. Ad nostram verò quod spectat, eam pro efficaci medio solutionis à peccatis agnoscendâ, atq; propterea retinendâ esse in nostris Ecclesiis docemus.

1. Quia est juris & præcepti Divini. Christus enim non tantù ipse sæpius eam adhibuit, privatim & singularim unicuiq; penitenti remissionem peccatorum annuncians (a): verùm etiam potestatem remittendi peccata suis discipulis expressis verbis tribuit, ad Petrum inquitens (b): tibi dabo claves regni cælorum: quodcumq; ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcumq; solveris super terram, erit solutum & in cælis. Eandem tanquam omnibus in Petro concessam, omnibus receperit his verbis: Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis retenta sunt. Huc referri possunt & reliqua mandata, quæ videantur in Sacro Codice (c). Quâ itaq; fronte Calvyniani illud, quod ministerio concessum, imò injunctum & mandatum est à Christo, eidem detrabere audent?

2. Quin & præcis Prophetica & Apostolica eandem nobis commendat (a). Nathan enim Davidem absolvit his verbis: Abslutis Dominus peccatum tuum. Penes Sacerdotes V. T. non tantum judicium cognoscendi de mundicie vel immundicie hominum erat, verùm etiam sacrificabant pro peccatis populi, & peractis sacrificiis benedictionem impetiebantur, quæ vice absolutionis erat. Prophetæ nihil frequentius, quàm ut ex ore Domini consolationes, & comminationes populo, hand sine singulari absolutionis & excommunicationis effectu, proponant. In N. T. clave solvente usi sunt; Petrus erga claudum ab utero matris; Philippus erga præfectum Candaces

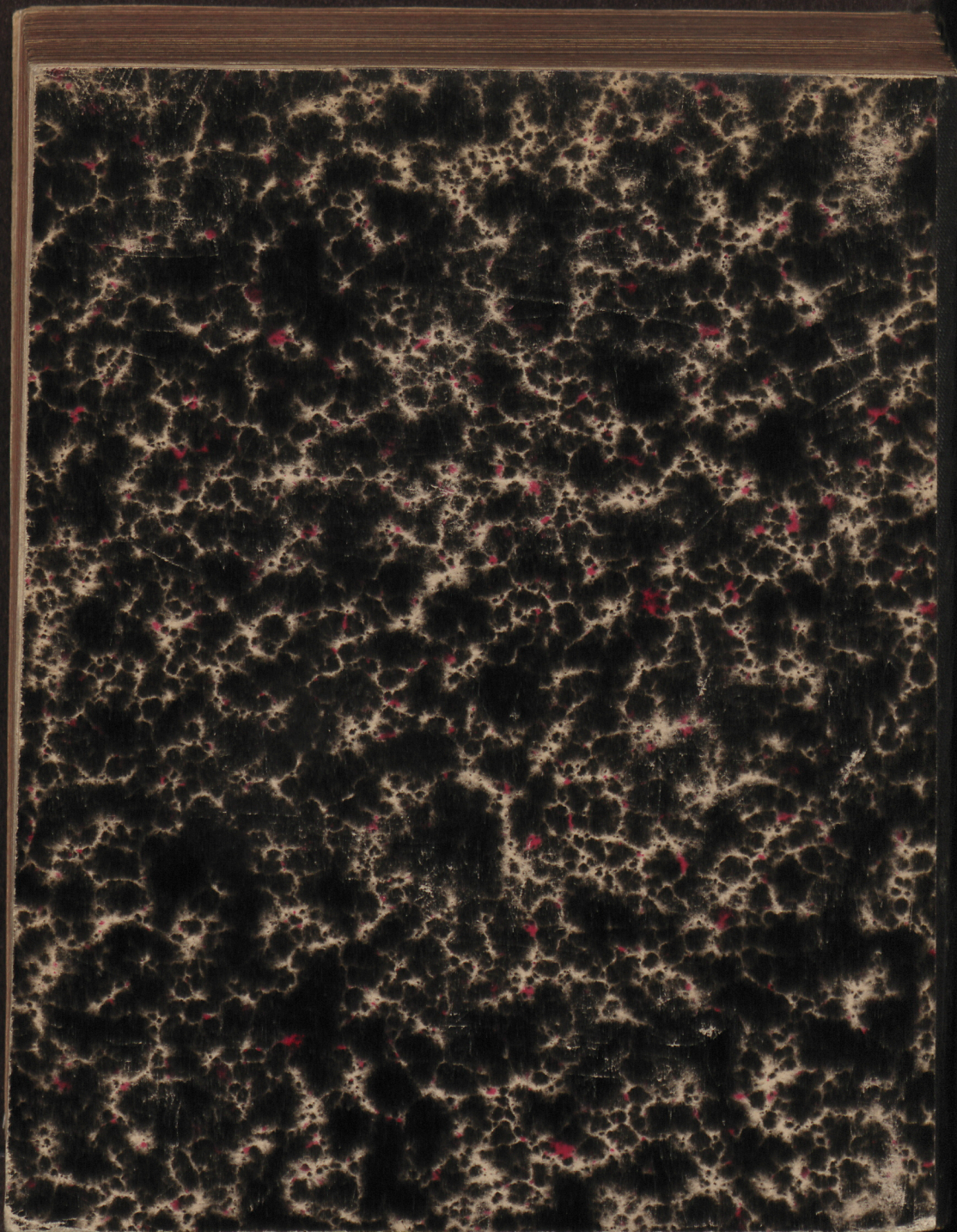
a) Bulling. in cap. 3. Matth. Gualth. in 1. Cor. 11. Muscu. l. c. f. 239.
 b) Matth. 9. 2. 22. 29. c. 15. 28. Luc. 7. 28. c. 17. 19.
 c) Matth. 16. 19. 19. Ioh. 20. 23.
 d) 2. Sam. 12. 13. Levit. 13. Luc. 17. 14.

e) Act. 3. 2.
s. 8. 37. c.
9. 17.
f) Matth. 3.
7. 8 9. 10.
Act. 5. 3 4.
5. 9. c. 8. 20.
21. 22. c. 13.
10. 11. 1.
Cor. 5. 5. 1.
Tim. 1. 20

*Candaces Regine Ethiopum; Ananias erga Paulum (e). Liganees
Iohannes contra Phariseos; Petrus contra Ananiam & uxorem e-
jus Saphiram; contra Simonem Magum; Paulus contra Elimam
Barjebu, incestuosum; contra Hymenaeum & Alexandrum (f) & c.*

3. *Accedit multiplex, ut confessionis ita absolutiois, tum ne-
cessitas tum utilitas. 1. Ut refutentur Anabaptistæ, Socrenckfel-
diani, Euthusiastæ, qui omnem vim & efficaciam absolutiois adi-
munt; Novariani qui lapsis veniam negabant; Pontificii, qui ho-
mines non remissione peccatorum gratuita per absolutioem an-
nunciatâ, sed insuper satisfactione & meritis operum, ad Deum con-
verti & recipi in gratiam, docent; Calviniani, qui mini-
stros Ecclesiae, ex mandato Christi & potestate clavium illis conce-
ssa, ministerialiter & instrumentaliter remittere posse peccata, ne-
gant. 2. Ut promissiones gratiae universales per privatam absolu-
tionem singulis applicentur, ita ut quilibet absolutus, tam certus sit
sibi peccata esse remissa, ac si coram ipsum filium Dei, cujus vices
minister absolvens gerit, dicentem, non secus ac paralyticus, audi-
ret: Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. 3. Ut studium no-
vae obedientiae crescat & magis sit serium, ad dignam accepta abso-
lutione ambulationem. 4. Ut plures per Absolutionem ad pec-
catorum confessionem excitentur; & impii atq; securi per
Excommunicationem, à similibus flagitiis & notoriis
delictis deterreantur.*

Dei dicitur. Hac gratia Dei, quā donatur
 quam quod eam ignorant Etbnici, insuper
 præclaris virtutibus opponitur itā, ut illa
 considerari non possit. Si enim ex gratia
 iam non ex operibus: aliòquin gratia iam nō
 3. Secunda causa meritoria vitæ æternæ
 eam obedientiā suā activā & passivā peperit
 restituit, ut Christus ipse de se testatur: (h) E
 beant. Quare et in nullo alio est salus, nec ali
 rum est, in quo oporteat nos salvos fieri. Om
 et agere gloria Dei. Iustificatur autem gra
 per redemptionem, quæ est in Ch
 posuit Deus propitiatorium, per fidem i
 cū essemus mortui peccatis, convivificavi
 de struxit mortem, illuminavit autem
 nem per Evangelium. Hac vita (æterna
 Qui habet filium Dei, habet vitam: qui non
 tam non habet. His dictis similia plura alia
 bus solidissimè evincitur, Etbnicos, quia
 etiam salvatos minime fuisse.

4. Tertia vitæ æternæ causa instrumen
 una, altera *ἀποκρίσιμη*. De illā, quæ contin
 menta, notentur hæc S. S. Scriptura dicta.
 Scrutamini scripturas, nam vos videmini
 ternam habere; et illæ sunt quæ testimoni
 Et Apostolus: Non erubesco Evangelium
 enim Dei est in salutem omni credenti
 cio Evangelium, quod predicavi vobis, quod
 et stans, per quod et salvamini. De
 renatus fuerit ex aqua & Spiritu, non pote
 Dei. Qui crediderit, & baptizatus fuerit
 salvos nos fecit per lavacrum regeneratio
 B

præter- 455
 nrum vi
 tare auc
 lus (g), g) Rom. 11. 6.
 istus, qui
 amissam h) Iob. 10. 10
 cam ha- Ab. 4. 12.
 calo da- Rom. 3. 23.
 averunt 24 25. Eph.
 n ipsius, 2. 5. 6. 2.
 em pro- Tim. 1. 10.
 psius. Et 1. Iob. 5. 11.
 isto. Qui 12.
 rruptio-
 o ejus.
 Dei, vi- i) Esa. 43. 25
 i): qui- c. 53. 4. 5.
 ristum, osc. 13. 14
 Zach. 9. 11.
 De doctri- 1. Cor. 1. 29.
 Gal. 3. 13. c.
 Sacra- 4. 4. 1. Pet. 1.
 quit (k): 18. Iob. 1. 7.
 c. 2. 2.
 icam æ- k) Iob. 5. 39
 de me. c. 6. 68. Rom
 1. 16. Iob. 3
 5. Mar. 16
 16. Phil. 2
 16. Tit. 3. 5
 1. Pet. 3. 21
 tentia
 obis fa-
 : in quo
 nisi quis
 regnum
 Deus
 nus nos
 sal-

